

Soudní a mimosoudní řešení sporů v obchodněprávních vztazích

Dovolání

Dovolání

zákonná úprava:

§ 236 a násl. zákona č. 99/1963 Sb.,
občanský soudní řád, v platném znění

§ 30 zákona č. 292/2013 Sb.,
o zvláštních řízeních soudních, v platném znění

Obecný výklad

- **Dovolání = mimořádný opravný prostředek**
- Lze jim napadnout rozhodnutí odvolacího soudu (jak usnesení tak rozsudek), které je již v právní moci
- Významná role → **Nejvyšší soud ČR** → sjednocování judikatury
- **Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek**
- www.nsoud.cz
- Jsou rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR závazná?

Přípustnost dovolání

- Možnost podat dovolání – vázáno na splnění určitých zákonem stanovených podmínek – **jde o mimořádný opravný prostředek**
- Průlom do právní moci, do jistoty v právních vztazích → dovoleno tam, kde převažuje zájem na přezkoumání rozhodnutí nad stabilitou právních vztahů
- Dovolání vybudováno na **revizním principu! od počátku r. 2013**

Přípustnost dovolání

- **Přípustnost dovolání:**
 - 1) obecně stanoveny základní podmínky přípustnosti
 - 2) dovolací soud musí kladně posoudit přípustnost i z hlediska uplatněného dovolacího důvodu v konkrétním případě (§ 237 a 238a OSŘ)
- Dovoláním lze napadnout pouze rozhodnutí odvolacího soudu
- Rozlišují se:
 - A) objektivní podmínky přípustnosti**
 - B) subjektivní podmínky přípustnosti**

A. Objektivní podmínky přípustnosti

- **Dovolání je přípustné:**
 - a) proti rozhodnutí odvolacího soudu, kterým **se řízení končí**, přičemž napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva při současném naplnění některého ze čtyř zákonem stanovených případů → § 237 OSŘ
 - b) proti usnesení odvolacího soudu, kterým **bylo rozhodnuto v zákonem stanovených věcech** → § 238a OSŘ

Nepřípustnost dovolání

- Dovolání **není přípustné** proti rozhodnutím výslovně v zákoně vypočteným – taxativní výčet → § 238 odst. 1 OSŘ např. v tzv. bagatelných věcech - § 238 odst. 1 písm. c) (peněžité plnění nepřevyšující 50.000,- Kč)
- Podmínky přípustnosti dovolání zkoumá podle § 236 – 239 OSŘ výlučně dovolací soud

Lhůta pro podání dovolání

- Lhůta pro podání dovolání činí **dva měsíce od doručení rozhodnutí odvolacího soudu**
- **Lhůta zákonná – nelze prominout**
- K dodržení lhůty → dovolání podáno u soudu prvního stupně x u soudu odvolacího nebo dovolacího - § 240 odst. 2 OSR
- **Účastník musí být o možnosti podat dovolání řádně poučen**
- Nesprávné poučení anebo účastník nebyl vůbec poučen – **lhůta tří měsíců od doručení** - § 240 odst. 3 OSŘ

Poučení pro podání dovolání

P o u č e n i : Proti tomuto rozhodnutí dovolání *není* přípustné, *ledaže* by dovolací soud dospěl na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

B. Subjektivní podmínky přípustnosti

- **Subjektivní podmínky přípustnosti dovolání jsou** vázány na subjekt, který dovolání podává
- Jde tu o tzv. procesní legitimaci – právo podat dovolání
- Výlučně **účastníci řízení** – v souladu s dispoziční zásadou
- Oprávněn podat účastník, kterému přivodilo napadené rozhodnutí odvolacího soudu újmu na jeho právní postavení
- Povinné zastoupení - § 241 OSŘ

Advokátsky proces

- Zaveden novelou OSŘ č. 519/1991 Sb.
- Povinné zastoupení advokátem v řízení
- Dříve zcela běžné, zrušeno roku 1950
- V současné době se týká dovolacího řízení (§ 241 OSŘ)
- Povinné odborné zastoupení účastníka, kterým se omezuje procesní způsobilost účastníka – nedostatek brání v pokračování řízení a vede k zastavení řízení
- V soudní praxi – zvláštní podmínkou řízení (R 13/1993)

Advokátský proces – dovolací řízení

- Účel povinného zastoupení:
 - a) působit proti závalení dovolacího soudu neodborně zpracovanými dovoláními
 - b) poskytnutí kvalitní právní služby dovolateli
- Povinné zastoupení se týká:
 - 1) sepsání dovolání
 - 2) zastoupení v průběhu celého dovolacího řízení
- Nedostatek povinného zastoupení je odstranitelný – výzva soudu k odstranění (§ 43 odst. 2, § 104 odst. 1 OSŘ)

Náležitosti dovolání

- Platí **obecné náležitosti podání** (§ 42 odst. 4 OSŘ), spolu se **zvláštními náležitostmi podání** (§ 241a odst. 2 OSŘ)
- Zvláštní náležitosti:
 - a) označení rozhodnutí, proti kterému dovolání směruje
 - b) rozsah, ve kterém se rozhodnutí napadá
 - c) **důvod, z jakého se rozhodnutí napadá (dovolací důvod)**
 - d) **v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání** podle § 237 a 238a OSŘ
 - e) čeho se dovolatel domáhá (dovolací petit)

Dovolací důvody

- Přípustnost dovolání je vázána na existenci **tzv. dovolacího důvodu** - § 241a odst. 1 OSŘ
- Nezbytná náležitost dovolání
- **Dovolacím důvodem podle OSŘ je to, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení**
- Specifikovat právní posouzení a v čem nesprávnost spočívá
- Jasné a určité vymezení, která otázka je posouzena nesprávně a v čem konkrétně je toto právní posouzení nesprávné
- Právní posouzení – jak práva hmotného, tak procesního

Zákaz novot

- V dovolání nelze uplatnit nové skutečnosti nebo důkazy → § 241a odst. 6 OSŘ
- Dovolací řízení **není určeno k přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu po stránci skutkové**

ZŘS

- Pro **dovolání** - § 30 ZŘS
- § 30 odst. 1 ZŘS – nepřípustnost dovolání
- § 30 odst. 2 ZŘS – dovolací soud není vázán rozsahem dovolacích návrhů ve věcech, v nichž lze řízení zahájit bez návrhu

Účinky dovolání

- Dovolání má pouze tzv. **devolutivní účinek**
- **Právní moc a ani vykonatelnost nejsou podáním dovolání dotčeny** → právní moc i vykonatelnost může být odložena (§ 243 OSŘ)
- Rozhodnutí o odložení vykonatelnosti – brání provedení výkonu rozhodnutí, který byl již nařízen

Otázky?

